

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave

833 16 Bratislava, Matúškova 21

Odbor ochrany rastlín, Hanulova 9/A, 844 29 Bratislava

Tel.: 02-69204441, 02-69204475, Fax: 02-64462084

E-mail: ochrana@uksup.sk

určené
vybraným Obecným a Mestským úradom

Vec:

Dôležitá informácia – karanténny škodca na jedlých gaštanoch.

Dňa 24.5.2012 bol v Slovenskej republike prvýkrát identifikovaný nebezpečný karanténny škodlivý organizmus – hrčiarka gaštanová (*Dryocosmus kuriphilus*). Škodca napáda a v krátkom čase likviduje všetky stromy jedlých gaštanov, ktorých máme v Slovenskej republike vysadených celkove asi na 1 500 hektároch, avšak veľké množstvo týchto stromov je vysadených v obciach v súkromných záhradách.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v spolupráci s Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym informovalo médiá o tejto infekcii a vyzvalo občanov, ktorí si gaštany od 12.3.2012 zakúpili, aby ich okamžite spálili, nakoľko sú zdrojom ďalšej infekcie a cestou na rozširovanie škodcu. Fytoinšpektorom ÚKSÚP sa podarilo dohľadať a spáliť 93 kusov z celkového množstva 160 gaštanov, ktoré boli na Slovensko dovezené. Výzva bola zverejnená aj prostredníctvom TASR, formou internetu a v niektorých oblastiach bola výzva publikovaná v lokálnej tlači.

Dňa 31.5.2012 bolo pri kontrolách záhradných centier zistené, že v dodávke z Talianska boli objednávky z viacerých záhradných centier v rámci Slovenska, a teda riziko zamorenia celého územia sa znásobilo.

Vzhľadom k tomu, že je veľmi ťažké nájsť občanov, ktorí si v termíne od 12.3.2012 zakúpili stromčeky gaštanov jedlých, alebo si ich nechali zo záhradných centier zaslať na dobierku, vyzývame občanov a záhradné centrá, ktorí v roku 2012 nakúpili gaštany, aby kontaktovali príslušných oblastných fytoinšpektorov odboru ochrany rastlín ÚKSÚP.

Vplyvom teplého počasia očakávame liahnutie škodcu už v najbližších dňoch, po vyliahnutí sa môže škodca veľmi ľahko rozšíriť.

Na obmedzenie šírenia hrčiarky gaštanovej MPRV SR vydalo samostatné opatrenie, a to „**Vyhlásenie vymedzených zón proti rozširovaniu hrčiarky gaštanovej (*Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu) na Slovensku**“.

S pozdravom

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav
poľnohospodársky v Bratislave
833 16 BRATISLAVA, Matúškova 21

Ing. Juraj Moško
riaditeľ ústavu



Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
833 16 Bratislava, Matúškova 21

Tel.: 02/59 880 200, 54 775 369, Fax: 02/59 880 800

E-mail: uksup@uksup.sk

Vyhlásenie vymedzených zón proti rozširovaniu hrčiarke gaštanovej (*Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu) na Slovensku.

Č. j.: 549/OOR/2012

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „kontrolný ústav“), ako orgán štátnej správy na úseku rastlinolekárskej starostlivosti, na základe § 4 písm. g) zákona NR SR č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a Oznámenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky o zverejnení opatrení v oblasti rastlinolekárskej starostlivosti na predchádzanie výskytu a rozširovania škodlivých organizmov (Opatrenie Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave č. OOR/261/2012 na zabránenie zavlečenia a rozširovania *Rhynchophorus ferrugineus* (Olivier) na území Slovenskej republiky a Opatrenie Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave č. OOR/262/2012 na zabránenie zavlečenia a rozširovania *Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu na území Slovenskej republiky) uverejnenom vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v čiaske 11 z 13. apríla 2012 pod číslom 26 vyhlasuje vymedzené zóny proti rozširovaniu hrčiarke gaštanovej (*Dryocosmus kuriphilus* Yasumatsu) na Slovensku.

Článok 1

Vyhlásenie opatrenia

Z doterajších monitoringov výskytov hrčiarke gaštanovej vyplývajú dva pozitívne výskyty. Prvý výskyt bol zistený v obci Prievidza, odkiaľ boli následne napadnuté jedince distribuované do obcí Rusovce v okrese Bratislava V., Stupava v okrese Malacky, Horné Orešany v okrese Trnava a Veľké Kapušany v okrese Michalovce. Druhý výskyt bol zistený v obci Dobrá Niva v okrese Zvolen. Na základe pozitívnych výsledkov kontrolný ústav určuje vymedzené zóny, ktoré pozostávajú zo:

- a) zamorenej zóny, kde sa potvrdila prítomnosť daného organizmu a ktorá zahŕňa všetky rastliny preukazujúce symptómy spôsobené týmto organizmom,
- b) ohniskovej zóny s hranicou najmenej 5 km za hranicou zamorenej zóny a
- c) nárazníkovej zóny s hranicou najmenej 10 km za hranicou ohniskovej zóny.

Zoznam obcí v ohniskovej a nárazníkovej zóne je uvedený v prílohe č. 1 tohto opatrenia.

Zároveň kontrolný ústav zakazuje premiestňovanie rastlín gaštanu jedlého z vymedzených zón alebo v rámci nich.

Ak sa na základe každoročných prieskumov nezistí prítomnosť daného organizmu v žiadnej z vymedzených zón počas obdobia viac ako tri roky, tieto zóny zaniknú a opatrenia pre vymedzené zóny už nebudú potrebné.

Každý, kto na územie Slovenskej republiky premiestni rastliny gaštanu jedlého z krajín, v ktorých je známy výskyt hrčiarky gaštanovej (Taliansko, Slovinsko, Francúzsko, Švajčiarsko), je povinný nahlásiť príslušnému oblastnému fytoinšpektorovi túto skutočnosť.

Predajca takýchto gaštanov je povinný viesť zoznamy predaných gaštanov aj s presnými adresami kupujúcich do tej doby, kým oblastný fytoinšpektor definitívne nerozhodne o tom, že dovezené gaštany sú bez výskytu hrčiarky gaštanovej.

Dôvodom k vydaniu tohto opatrenia je zabrániť udomácneniu škodcu v produkčných výsadbách, ovocných a okrasných škôlkach a voľnej prírode.

Článok 2 Sankcie

Podľa § 38 ods. 1 písm. a) zákona možno tomu, kto spôsobí zavlečenie alebo premnoženie škodlivého organizmu alebo podľa § 38 ods. 1 písm. c) zákona možno tomu, kto nevykoná rastlinolekárske opatrenie nariadené kontrolným ústavom uložiť pokutu vo výške od 200 eur do 500 eur.

Podľa § 39 ods. 1 zákona možno fyzickej osobe-podnikateľovi alebo právnickej osobe uložiť pokutu vo výške od 600 eur do 3 300 eur vtedy, ak podľa:

- písm. a) nevykoná rastlinolekárske opatrenie nariadené podľa § 9 ods. 2 zákona,
- písm. b) neoznámí kontrolnému ústavu výskyt, rozširovanie, podozrenie, príznaky napadnutia alebo poškodenia podľa § 8 ods. 1 písm. b) zákona (oznamovacia povinnosť pre škodlivé organizmy),
- písm. e) vydá rastlinný pas, ktorý nespĺňa podmienky podľa osobitného predpisu (§ 7 ods. 11 a 13 Nariadenia vlády SR č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov),
- písm. f) nadobudne rastliny, rastlinné produkty alebo iné predmety v rozpore s ustanoveniami § 13 ods. 2 zákona (to znamená bez rastlinného pasu),
- písm. l) spôsobí preukázateľné rozširovanie škodlivého organizmu v dôsledku nesprávneho zabezpečenia počas prepravy rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov,
- písm. n) pestuje, vyrobí alebo dovezie rastliny, rastlinné produkty a iné predmety bez zápisu v registri výrobcov a dovozcov podľa § 11 ods. 1 zákona.

Podľa § 39 ods. 5 písm. a) zákona možno fyzickej osobe-podnikateľovi alebo právnickej osobe uložiť pokutu vo výške od 3 300 eur do 16 500 eur vtedy, ak neposkytne súčinnosť fytoinšpektorovi pri výkone oprávnení podľa § 10 zákona.

Článok 3 Hostiteľské rastliny

Hlavným hostiteľom hrčiarky gaštanovej je gaštan (*Castanea Mill.*).

Článok 4 Účinnosť

Opatrenie nadobúda platnosť a účinnosť dňom zverejnenia.

V Bratislave dňa: 11.6.2012

Ing. Juraj Moško
riaditeľ ústavu

